

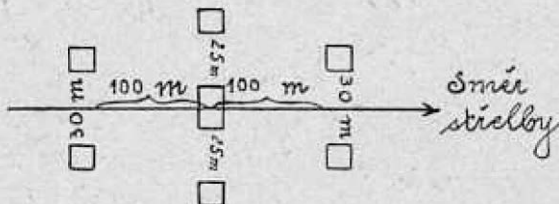
Z cizích revuí.

REVUE d'INFANTERIE. Roč. 1933 (čísla 485, 486, 487), únor, březen a duben.

V dubnovém čísle VR. jsme přinesli recenzi teoretické studie mj. Paillé z Revue d'Infanterie, leden 1933 o daleké palbě z těžkých kulometů.

V únorovém čísle téže revue podává mjr. Paillé výsledky pokusné střelby, provedené na základě jeho teorie. Naše čtenáře budou jistě zajímati její výsledky. Mjr. Paillé dal provést střelbu v táboře La Courtine v září 1932 s dvojitým účelem: 1. aplikovati technická pravidla přípravy a provedení daleké palby, 2. zkoumati pokusně účinnost kulometné palby na různé vzdálenosti.

Střílelo se na pět shodných cílů ve vzdálenosti 1000, 1500, 2000, 2500 a 3000 m. Každý cíl se skládal ze středního terče rozměrů 4×2.5 m a z 6 menších terčů 2×2 , rozestavených podle schematu:

Každé družstvo vystřílelo 4 bedničky nábojů (1152 ran) stejné serie. Střílelo na 1000 m jedno družstvo, na 1500 m jedno dr., na 2000 m dvě družstva (četa), na 2500 m čtyři družstva (2 čety) a na 3000 m osm družstev (kulometná rota).

Zamíření kulometů přímé na prostřední terč. Opravy byly vypočítány a přezkoušeny pro každou střelbu, počínajíc 1500 m. Atmosférické podmínky: vítr 5—6 dekadgrádů, 5—8 m/sec., teplota 12°, tlak 690 mm. Viditelnost dokonalá. Oprava derivace: 5 dílců na 2500, 10 dílců na 3000 m. K účinnému postřelu 50 m fronty prováděl se rozsev do šířky: 40 dílců na 1000 m, 20 dílců na 1500, 10 dílců na 2000, střelba volným kulometem bez rozsevu na 2500 a 3000. Zrychlený spád střelby (střídání kulometů v družstvu) trvání 4—6 minut. Žádná střelba nemohla býti pozorována (dopady).

Předvidané výsledky. Celková plocha každého cíle byla 34 m². Pripustíme-li na př. na 2000 m rozptyl šířkový 50 m a 24 m výškový, bylo by třeba k zachycení všech ran terče, majícího plochu 1200 m². Dalo se tedy předpokládati (zhruba!), že na 2000 m je střední pravděpodobnost zásahu každé rány v některém terči dána poměrem 34:1200. Ze 2304 vystřelených ran dalo se tedy očekávat 65 zásahů. Bylo tedy možno podle této tabulky rozptylů:

Dálka střelby	1000 m	1500 m	2000 m	2500 m	3000 m
šířkový rozptyl	50 m	50 m	50 m	50 m	70 m
Výškový rozptyl	6 m	13 m	24 m	46 m	95 m
Přibližná plocha	300 m ²	600 m ²	1200 m ²	2300 m ²	6600 m ²

považovati za výborný výsledek střelby:

na	1000	1500	2000	2500	3000 m
z vystřelených ran	1152	1152	2304	4068	9216
asi	130	65	65	68	47 zásahů.

Výsledky skutečné:

Na 1000 m: 40 dílců rozsev, počet zásahů 116, střelba o něco krátká, směr poněkud vlevo (asi následkem větru).

Na 1500 m: rozsev 20 dílců, počet zásahů 116, střelba přesná do dáky, nedostatečný rozsev.

Poznámka. Vzdálenosti byly změřeny telemetricky.

Na 2000 m: rozsev 10 dílců, zásahů 77. Dálka dobrá (nepatrně krátká), směr poněkud vpravo (příliš velká oprava větru).

Na 2500 m: střelba bez rozsevu, volný kulomet, zásahů 34; dálka dobrá, směr trochu vpravo (velká oprava větru).

Na 3000 m: střelba bez rozsevu volným kulometem, zásahů 20, dálka dobrá, směr poněkud vpravo (velká oprava větru).

Závěr.

Dálka byla velmi dobrá u všech střelb. Vítr byl slabší, než jak se počítalo pro opravy. Ve všech případech byl cíl dobře pokryt, a to vzhledem k přípravě střelby, provedené výhradně počtem. Hustota palby řadově zcela odpovídala teorii. Odchyly byly dány buď nedostatečným rozsevem nebo vlivem větru (odchylení středního zásahu).

Lze tedy souditi, že hustota palby na 50 m postřelované fronty odpovídala hustotě teoreticky předvidané a zároveň nezbytně nutné k získání skutečné místní palebné přehrady. Přitom nutno si uvědomiti, že technická příprava střelby byla úplná za nejlepších podmínek a že se spotřebovala zdvojnásobovala při rostoucí vzdálenosti o každých 500 m.

K článku mjr. Paillé přimyká se studie mjr. Maffra v březnovém čísle Revue d'Infanterie o účinnosti dalekých paleb kulometných.

Autor studuje podmínky účinnosti palby a vychází z předpokladu, že za skutečně účinnou lze považovati palbu, která dává jednotce při průchodu pásmem rozptylu rychlosti 45 km/hod. způsobí 60% ztrát. Uvádí kromě toho i účinnost 40% a 20%. Počtem pravděpodobnosti na základě určitých předpokladů o podmínkách střelby dochází pro 60% účinnost k rovnici:

$$\left(1 - \frac{0.26 \times m}{r \times f}\right)^n = \frac{40}{100}$$

kde m = hloubka metného prostoru za cílem (v metrech),
 r = hloubka jádra rozptylu (4 pravděpodobné odchylky),
 f = šířka postřelované fronty,
 n = číslo, udávající 82% vystřelených ran,
 0.26 = průměrná šířka vztyčeného člověka.

Z této rovnice lze vypočítati šířku fronty postřelované s danou účinností.

Autor podává na základě tohoto výpočtu tabulku pro dálky 1200, 1800, 2400, 3000, 3500 m a pro spád střelby 480, 240, 120 ran za minutu pro požadovanou účinnost 60%, 40%, 20%. Interpolaci lze odvoditi daná čísla i pro jiné vzdálenosti resp. jinou účinnost.

a potřeb.

Účinnost daleké palby kulometné.

Tabulka front postřelovaných kulometnou rotou.

Dálky	Účinnost 60%			Účinnost 40%			Účinnost 20%			Trvání palby ve vteřinách	Spotřeba střeliva		
	spád 480	spád 240	spád 120	480	240	120	480	240	120		spád 480	240	120
m	m	m	m	m	m	m	m	m	m				
1200	500	250	125	900	450	225	2.050	1.025	513	152"	9.728	4.864	2.432
1800	200	100	50	360	180	90	825	415	207	160"	10.240	5.120	2.560
2400	100	50	nem.	170	85	42	400	200	100	184"	11.776	5.888	2.944
3000	60	nem.	nem.	100	50	nem.	250	125	62	224"	14.336	7.168	3.584
3500	nem.	nem.	nem.	50	nem.	nem.	125	60	nem.	280"	17.920	8.960	4.480

Tato tabulka je velmi poučná a ukazuje, co můžeme očekávat od kulometné palby na danou vzdálenost. Palba na 3500 m je na př. prakticky bez účinku. Na 3000 a 2400 nemá cenu střelbu družstvem až četou. Poměry jsou již mnohem lepší na dálku do 1800 m, kdy můžeme vytvořiti již palebné clony, působící dojmem souvislé přehrady. Je pochopitelné, že uvedená čísla nelze bráti zcela slepě, nýbrž že jsou jen vodítkem, ostatně velmi spolehlivým, při posuzování palebných možností.

Poznámky: 1. Čísla tištěná kursivou udávají fronty dosažitelné jen střelbou volným kulometem bez rozsevu; čísla tištěná tučně se vztahují na kulomet upevněný.

2. Nem. značí: nemožné.

3. Nezapomenouti, že spád střelby 480 ran za minutu v družstvu lze udržovati jen po dobu nejvýš 3 minut, t. j. 180"; spád 240 5—6 minut = 300". Proto účinnosti 60% může být dosaženo na dálky 1200, 1800 a 2400 (teoreticky!).

V březnovém čísle uveřejňuje mjr. gšt. Preininger přehlednou studii o bojích našeho 22. pluku franc. legionářů u Chestres (Terron-Vouziers) v říjnu 1918, kterou provází zdařilou fotografií pověstného německého betonového kulometného krytu na kotě 153 a připojuje i ordre-de-bataille p. pl. 22. V závěru podává několik dobrých poučení, z nichž zvláště nutno zdůrazniti nevýhody zasazování vojsk po kouscích a význam podrobně připraveného a promyšleného rozvrhu palby v obraně.

Kromě dotčených článků, které přímo mohou zajímati naše pěšáky, přináší RJ v únorovém čísle: studii o nočním protiútoky I. praporu 47. p. pluku u Jaulgonne (5. června 1918) proti německým vojskům, jimž se podařilo překročiti Marnu. Protiútok se plně zdařil, protože byl pečlivě připraven, třebaže manévry záležel z oboustranného obchvatu v noci.

V dubnovém čísle je historická studie o činnosti 6. armádního sboru francouzského v pohraniční bitvě 22. srpna 1914.

Plpk. gšt. Pohunek.

ARMY ORDNANCE, ročník 1933. (Americký dvouměsíčník.)

Leden-únor 1933. Užití stroje v bitvě. (Gen. Douglas Mac Arthur, náčelník hlavního štábu armády Spojených států.)

V Americe i ve všech cizích armádách jsou stále pilně zkoumány možnosti, jak zvětšiti bojovou sílu a ušetřiti lidí co největším využitím strojů. Vřadění motorových vozidel do vojenských jednotek jen pro přesun je motorisace. Užití těchto vozidel na bojišti jako zbraní je mechanisace.

Palebná síla moderních zbraní je veliká. Jejich organisovaná palba je hlavní překážkou pohybu na bojišti. Dokud není zlomena, může zastaviti veškeré čelní a neobrněné útoky na obranné postavení.

V prvních letech světové války byl jediný způsob k rozrušení obráncovy palby soustředění dělostřelecké převahy útočníka. To vyhovovalo, pokud obránce zaujímal lineární tvary. Ale se vzrůstem účinnosti palebných zbraní měl obránce možnost členiti se do hloubky a ještě uplatňovati palbu všech jednotek na důležitá místa před hlavní postavení. Obránce využil co nejvíce terénu i umělých krytů. Plocha, kterou musilo dělostřelectvo postřelovati, vzrostla. Mimo to velký přesun materiálu do postavení nezůstal utajen. A jak byl jednou prvek překvapení vyloučen, mohl obránce soustřeďovati zálohy, aby omezil počáteční úspěch protivníka. Útoky, i když byly místně úspěšné, přinesly veliké ztráty na životech, na materiálu i na čase.

Byla hledána zbraň, která by pomohla útočníku k převaze. Ústřední mocnosti přikročily k chemickým prostředkům. Spojenci přišli s obrněným vozidlem, schopným jízdy napříč terénem. Ode dne, kdy se na západním bojišti objevil tank, obrátila se pozornost techniků ve všech armádách k jeho vývoji.

Zahnutí nepříteli z obranného postavení bylo vždy úkolem pěchoty. Ideální stroj k podpoře pěchoty při tomto poslání musí býti takticky velmi pohyblivý. Největší překážkou pro pohyblivost je pásmo obráncovy palby. Je proto důležitým požadavkem, aby útočící tank měl dostatečné brnění, které by jej chránilo před převážným množstvím této palby. Jmenovitě jde o palbu všech zbraní malé ráže. Další zvětšení brnění by zavinilo ztrátu na rychlosti a na způsobilosti jízdy napříč terénem. K zajištění před polním dělostřelectvem musí tank spoléhati na rychlost, na překvapení, na vlastní využití terénu a na dělostřelectvo vlastní.

Omezením pro motorová obrněná vozidla jsou určité druhy terénu (močály, hory, husté lesy, toky, velmi členitý terén).

Také jejich nedostatky při obraně. Stojí-li v postaveních, jsou snadnou kořistí dělové palby. Užitečnost tanků v bitvě je omezena na situace, které vyžadují jejich stálého pohybu.

Tanky rychle zastarají.

Jiný důležitý činitel, který činí tankový problém složitým, je stálý postup ve výrobě střel obzvláštní průbojnosti. Dospělo se nedávno ke střele veliké rychlosti (1768 m/sec), která slibuje míti tu schopnost, že pronikne každé brnění nyní používané na tancích a na jiných obrněných vozidlech. Jestliže se tohoto vývoje střely dá využiti u všech zbraní malé ráže, projde řešení tanků a možná i celá teorie o mechanisaci revolučními změnami.

Dosažení velikého zvětšení rychlosti střely. (H. Gerlich.)

Autor publikuje data pro svou střelu Ultra a pušku Halger-Ultra. Ráže 7 mm. Váha střely 8.15 g. Dále uvedená balistická data byla již překonána. Novější data zatím však autor nemůže publikovati. Článek polemizuje s gen. Rohnem, který napsal o „rychlostech střely Ultra“, že „jsou v rozporech se zákony mechaniky“. Vydavatelství časopisu potvrzuje, že puška a střela byly předvedeny americké vojenské

správě a byly zkoušeny. Výsledky předvedení a zkoušek potvrzují většinu autorových tvrzení.

Data střely „Ultra“. (K srovnání s naší střelou „S“, viz P-III-3a.)

Dálka v m	Konečná rychlost m/sek	Doba letu sek	Vrchol dráhy cm	Nárazová energie m/kg
0	1358	—	—	765
100	1260	0.044	0.4	659
200	1160	0.112	2.1	583
300	1115	0.195	6.1	516
400	1050.5	0.289	11.8	459.5
500	989	0.39	21.0	405.5
600	930.5	0.50	35.9	360
700	875	0.61	53.0	318
800	822.5	0.73	73.5	281
900	773	0.86	95.2	248
1000	726	0.98	120.0	219

Výsledky střelby na ocelové pancíře. Vzdálenost 60 m. Počáteční rychlost 1358 m/sek. Střela bez ocelového jádra. Ocelové desky byly jedna za druhou na 10 cm. První v síle 10 mm, druhá 7.5 mm, třetí 12 mm. Druhá a třetí skloněny o 20°. První dvě byly proraženy. Střela zůstala ve třetí, v hloubce 6—7 mm.

Březen-duben 1933. Gerlichova puška a střela. (Glenn P. Wilhelm.)

Gerlichova metoda slibuje 100% zvětšení rychlosti střely. Tato metoda je dosud jedinou praktickou cestou, jak zkrátit dobu letu střely. A to je velmi důležité pro protiletadlovou střelbu.

Květen-červen 1933. Automatické střelné zbraně. (J. S. Hatcher.)

Mechanické principy u různých typů automatických zbraní. Diagram a popis zásobování, činnost závěru a maznice kulometu Schwarzlose.

INFANTRY JOURNAL. Ročník 1933. (Americký dvouměsíčník.)

Leden-únor 1933. Pěchota v boji. Činnost tělesná a duševní je účinný prostředek proti bitevní nervose. Doloženo příklady z války, jak jakákoliv činnost velitele samého nebo rozkaz, který vynucuje činnost a pozornost jednotky, způsobí zmírnění nervového napětí.

Březen-duben 1933. Naše nynější taktická doktrína. (Plk. A. S. Williams.)

Postupný vývoj mechanických prostředků pro válku způsobil mnoho změn v taktice. Toho si musí přítomná doktrína všimati.

Na př. útok s překvapením se stává více a více výjimečný vzhledem k nepřítelovým mechanickým prostředkům za průzkumu. A musí být nahrazen ničivým soustředěním palby a užitím mechanických zbraní. Překvapující manévry bude moci pěchota provést, ale bude záviset hodně na automobilových přesunech. Motorizované jednotky, mechanizované jednotky a letectvo převezmou mnoho z úkolů jezdectva. Pro tyto jednotky bude prvek překvapení možný v míře v minulých válkách netušené. A tak více a více prvek překvapení přijímá mechanický ráz.

Těmto činitelům, tomuto duchu doby se musí přizpůsobiti taktika i organizace.

Ruský původní válečný plán a jeho modifikace 1915. (Gen. J. Danilov.) Strategické úvahy nemají být nikdy podřízeny politickým.

Vývoj výcviku pěchoty. (Mjr. F. M. Green.) Krátký popis, jak se vyvíjel výcvik pěchoty.

Květen-červen 1933. Kulomety 35. americké divise. (Plk. D. D. Hay.)

Popis operací kulometných praporů 35. americké divise na francouzském bojišti ve dnech 26. 9. — 1. 10. 1918. Autor dospívá k přesvědčení, že sloučení těžkých kulometů v kulometných praporech je pro technický výcvik nejlepší. Tato organizace však neskytá v boji dosti těsný kontakt mezi praporem pěchoty a jeho kulometnou podporou. Proto je nejlepší organizací pro kulometnou rotu, je-li součástí pěšího praporu. Pro technický výcvik mají být kulometné rotý v plucích sloučeny jako kulometný prapor pod dočasným velitelem.

Jezdecktví v budoucí válce. (Plk. Grunert.)

Nejlepších výsledků se dosáhne rozumným užitím kombinovaného jezdecktví na koních a mechanisovaného v takových tvarech, jak vyžaduje velikost úkolu.

THE QUARTERMASTER REVIEW. Ročník 1933. (Americký dvouměsíčník.)

Leden-únor 1933.

Armádní letiště. (Brig. gen. L. H. Bash.) Kampaň v libické poušti. (Kpt. F. V. Fitz Gerald.) O zásobování v italské expedici (prosinec 1930 — leden 1931) přes libickou poušť k obsazení oázy Kufra.

Březen-duben 1933.

Kampaň v Santiagu. (Mjr. K. C. Drake.) Z americko-španělské války r. 1898.

CANADIAN DEFENCE QUARTERLY. (Kanadská revue. Vychází čtvrtročně.) R. 1933.

Leden 1933. Úspěch ve válce. — V době, kdy se mnoho čte a píše o mechanisaci a motorisaci armád, je nutno, aby byl zachován smysl pro poměrnost. V žádné větší válce v minulosti se samotná převaha výzbroje neukázala neomylným receptem na úspěch. Může se však uvést mnoho příkladů, kdy války byly ztraceny přes lepší výzbroj.

Francouzové začali válku 1870 s puškou Chassepot, která byla lepší než pruská. V své mitrailleuse měli počáteční druh kulometu. Tato pruská méněcennost ve výzbroji byla však vyvážena převahou v celkové organizaci a ve vedení.

Je pochybné, zda některý z velikých vojevůdců zavedl větší změny ve válečné technice než Gustav Adolf. Organizoval svá vojska do praporů, do pluků a do brigád. Vyzbrojil vojsko zlepšenou mušketou. Rozvinul lehké a pohyblivé dělostřelectvo. Jeho systém zásobování byl později následován téměř všemi kontinentálními armádami. Ale tento nadtechnik byl zapuzen Valdštýnem. Valdštýnův genius překonal nedostatky výzbroje vlastního vojska, jeho výcviku i celkové organizace.

A tak ani na obrněná bojová vozidla, ani na motorisované bojové jednotky se nelze dívat jako na jediný prvek úspěchu ve válce.

Jiný činitel, který ztěžuje celý problém mechanisace, je stálý postup v řešení velmi rychlé, průbojné střely malé ráže.

Vývoj dospěl k pušce a střele s počáteční rychlostí 1768 m/sek., která asi pronikne každé brnění na nynějších bojových obrněných vozidlech. Ukáže-li se vhodnost této zbraně, mohlo by to vést k změně nynějších taktických zásad o užití obrněných bojových vozidel. Jen k změně, protože ani tato střela by neodzvoniла umíráčkem bojovým obrněným vozidlům. Může částečně omezit jejich nezávislé užití. Při jejich normálním použití jako útočné zbraně ve větší válce, v součinnosti s druhými zbraněmi, bude pak nutná větší podpora palby od pěšáků, jejichž úlohou bude dusit nepřátelské postavení palbou. Pod krytem této palby mohou bojová obrněná vozidla útočit. Průbojné granáty nevytloučily obrněnce z moří, kulomet, neodstranil pěchotu. A tak ani průbojná střela malé ráže nebude mít za následek, že by bojová obrněná vozidla zmizela z bojiště. Tato střela je jen možností budoucnosti. Ale bojová vozidla se svým brněním jsou nyní daleko napřed před nynějšími střelami.

Je snadno dáti se unést nadšením nad novou zbraní. Těžší je opět obnoviti ztracený smysl pro poměrnost. Mužstvo může býti vyzbrojeno supervědeckými zbraněmi, nejlepšími vozidly, býti vycvičeno na nejvyšší stupeň, míti převahu v počtech, ale úspěch je bez rozumného vedení nepravděpodobný.

Vojenská výchova (V. R. P. Bridger.)

Autor cituje dopis Aeneáše Sylvia českému králi Ladislavovi o vojenském výcviku mládeže k ochraně křesťanství proti Turkům.

Mutatis mutandis platí slova dopisu i po 500 letech.

Všichni — praví autor — kromě válečných dodavatelů doufáme z plna srdce, že nebude druhé světové války. ale pokud můžeme jen doufat, tak dlouho bude potřebovati jádro armády jako výcvikový kádr pro občanskou armádu v dobách nebezpečí. Každá země musí býti připravena, ne k útočným válkám, ale k obraně svých hranic a svých příslušníků. Bezbranná země vyzývá k napadení.

Kreslení panoramatických náčrtků. (Pplk. F. Curry.) Praktické pokyny, jak tomuto kreslení učiti. (S náčrtem.)

Duben 1933. Dobytí Valenciennes. (Gen. A. G. L. McNaughton.)

Útok 10. kanadské pěší brigády k dobytí Valenciennes na francouzském bojišti. Útočily 44. a 47. prapor v 1. sledu, 46. prapor určen, aby na určité čáře překročil 47. prapor. V záloze 50. prapor. Prapory měly malé počty a celá pěchota v 1. sledu i v záloze neměla víc než 1200 lidí. V akci bylo rozvinuto v každé době nejvýše 500—600 lidí. Útok proveden 1. 11. 1918 ráno. Večer byla brigáda vystřídána. Od poledne 31. 10. do poledne 2. 11. vystřelilo dělostřelectvo 88.090 ran, vážících 2149 tun. Srovnání: U Waterloo r. 1815 — 9000 ran, váha 37 tun. Za celou jihoafrickou válku 273.000 ran, váha 2800 tun. Německé loďstvo u Jutska (31. 5.—1. 6. 1916) 1942 tuny. Pěší brigáda se slabými počty byla tak podporována v krátké operaci dělovou palbou, která se blíží dělové palbě obou stran v celé jihoafrické válce a překročuje o sta tun palbu Němců u Jutska v největší námořní bitvě všech časů. Kanadská pěchota prorazila německé postavení, které bylo zoufale bráněno a vynutila dlouhý německý ústup. Ztráty 60 zabitých, 360 raněných (v to ztráty v postavení baterií). U Němců přes 800 zabitých, 75 raněných a 1379 zajatců..

Zajištění služeb a velitelství v moderní válce. (Mjr. E. L. M. Burns.) Práce odměněná první cenou ze soutěže, pořádané časopisem.

Výpady. Určité zásady, třeba společné pro všechny válečné operace, jsou při provádění výpadů zásadní: překvapení, zprávy, rychlost operace.

Začátek mandžuské kampaně. (A. M. Nikolajev.) Mandžuská kampaně začala po záhadné explozi na trati u Mukdenu úvodní operací — nočním přepadením Mukdenu Japonci. Bylo provedeno krátce před půlnocí s 18. na 19. září 1931. Japonci ztratili 2 zabitě. Číňané 425. V posledních 40 letech dávají tak Japonci po třetí příklad, že neshledávají nutným vypovědění války před zahájením vojenských nebo námořních operací. Po prvé to bylo 1894, kdy parník Kow-shing pod britskou vlajkou s 1200 čínskými vojáky byl potopen japonskou válečnou lodí Naniwa na výši Čemulpo, týden před vypovědění války. Po druhé r. 1904 — torpedování ruských lodí v Port Arthur.

Noční útok mukdenský na nepřípravená vojska je počátek nevypovědění války. Účel: získati od začátku operací strategické výhody důležité pro celkový plán dobytí Mandžuska.

THE ARMY QUARTERLY. (Anglická revue. Vychází čtvrtročně.)

Leden 1933. — Obrana britského imperia se zvláštním zřením k Dálnému východu a Australii.

— Válečné paměti maršála Joffra.

— **Vojenské vynálezy:** Jejich dávnost a vliv na válku. (Gen. maj. Fuller.) Zmínka o obléhání Karlštejna 1422.

— **Duch a stroj.** (Kpt. Lidell Hart.) V různých velitelstvích studuje se reforma ústroje vojáka. Některé anglické brigády zavedly samy v létě na zkoušku určité reformy. Tak 3. pěší brigáda snížila váhu nesenou vojákem na 35 liber z 56. Rozdíl vynikne ještě více, srovná-li se s tím zatížení 80 liber, které nesl voják za války. 2. pěší brigády redukovala náklad na 34 liber.

— **Vzbouření na Cypru 1931** (Kpt. Freeman.) Podníceno bylo snahou o připojení Cypru k Řecku.

— **Rozval ruské armády podle Trockého.** (Malcolm Burr.) Jedná o knize Trockého (Dějiny ruské revoluce). Měla by býti zhuštěna na polovici svého rozsahu. Je uvedena zmínka o známém rozkazu čis. 1. (Zřízení vojenských sovětů, zrušení pozdravu mimo službu a plná občanská práva atd.) Ke kritice generálů Trockým (Alexějev šedá prostřednost, nejstarší úředník armády, Brusilov a Kolčak, předčili druhé vzděláním, ale nic víc. Denikin úplně obyčejný armádní generál, který přečetl 5 nebo 6 knih, Kornilov lví srdce, ale ovčí mozek, vždy ho někdo vodil za nos, atd.) říká autor, že se nedá čekat, že by jich více šetřil perem než střelou. Pro Trockého byli všichni generálové nepřáteli.

— **Zastávky za pochodu.**

— **Dělo proti zbraním malé ráže.** (Mjr. A. L. Pemberton.) Může se říci, že skutečný zápas mezi dělem a zbraní malé ráže začal zavedením bojových vozů žížkou v 1. polovině XV. století. Do té doby nemělo dělostřelectvo taktické pohyblivosti. Ovšem žížkuv vůz byly vlastně pro pohyblivost naložené těžké muškety. Zde je zárodek dělostřelecké ochranné palby. Na jejího objevitele dá se pohlížeti jako na otce polního dělostřelectva.

Bylo často řečeno a nemůže býti dosti často opakováno, že veškeré divišní dělostřelectvo je ve skutečnosti přímá podpora. To, že podporujícího dělostřelce není vidět, neznamená, že tu není. Dělo jako kulomet často skýtá nejlepší podporu z boku, z prostoru jiné jednotky.

Ale pokud je dělostřelectvo závislé na časovém programu, zůstává soustředění nejistým způsobem k zdolání nepřátelských kulometů. Protože budeme zřídka kdy znáti, kde tyto kulometry jsou, dokud nezahájí palbu.

Proto se zdá, že budoucnost dělostřelecké taktiky je v rozvoji organisované pohyblivosti manévru a palby, aby soustředění mohla býti rychle provedena po zahájení postupu pěchoty.

Co tomu brání, to zmenšuje účinnost děla ve válce a prodlužuje jeho nynější inferioritu proti zbraním malé ráže.

THE ROYAL AIR FORCE QUARTERLY. (Ang. revue. Čtvrtletně.) **Duben 1933.** Jedovaté plyny r. 1870 a dříve. (F. Gribble.) Zmínka o obléhání Karlštejna 1422 a jakými prostředky byl zamořován obránce. Pplk. Malec.

PEŠADISKO-ARTILERSKI GLASNIK, ročník I., svazek II.

Brig. gen. Djukić: „Vnímání a představitivost ve válce“.

Rozsáhlá studie o vlivu obou mravních činitelů ve válce, uvedených v nadpise článku, kterou autor založil i formálně správně: nejprve totiž uvádí celkem 22 konkrétních příkladů-zážitků z obou balkánských válek i z války světové a z nich potom v syntetické části druhé vyvozuje poučení, vytváří pravidla, shrnuje závěry. Jak z bojových událostí samých, tak i z pouček z nich vyplývajících dokazuje přesvědčivě, že „duch jednotky závisí především na duchu jejích velitelů“, a nabádá důstojníky, zvláště mladší, kteří neznají války, bitvy a boje z autopsie, pokud přicházejí v přímý styk s vojínem, aby na tuto pravdu, tak těžce získanou, nikdy nezapomínali, a to ani

na bojišti, ani na cvičišti. Dále ukazuje gen. Djukić na vhodně volených příkladech, že „bojiště je domovem vidin, ilusí, halucinací, nadsazování a neuvěřitelných událostí“ a že je třeba velké síly vůle, aby velitel i voják dovedl s úspěchem čelit působení okolí, zvláště za obtížných bojových akcí, jakými jsou ústupový boj, přepady, boj za noci nebo za mlhy, noční boje a pod., ztížené ještě nejasností situace, nepřehledností terénu, nedostatkem zpráv neb izolovaností. Všemi těmito příklady i teoretickými dedukcemi chce autor, jak je viděti ze závěru, přesvědčiti velitele, především velitele nižších jednotek, že duše vojákova je delikátní nástroj, k němuž je nutno přistupovati s laskavými rukama a s upřímným, milujícím srdcem, aby bylo možno naučiti se umění ovládati ji vždy a za všech okolností. Nelze tedy spolehnouti jen na rutinu a tím méně na improvizaci, nýbrž trpělivě se učiti tomuto velkému umění, k němuž prvním předpokladem je vlastní duševní kázeň, ovládání myšlenek i citů vlastní pevnou vůlí, nebo-li osobní příklad.

Plk. Pavlović: „Různé pomocné technické prostředky ve službě dělostřelectva“.

Dokončení úvahy o úkolech, zásadách a použití technických pomocných prostředků, podporujících a usnadňujících činnost dělostřelectva, dokončení, v němž autor probírá složky a druhy činnosti dělostřeleckých letounů, upoutaných balonů a oddělení pro meteorologickou službu.

Div. gen. Radisavljević: „Školení v teoretických předmětech vojenských a praktický výcvik“.

Autor nesouhlasí s přísným odlišováním teorie v učebně a praxe na cvičišti, neboť zná z vlastní zkušenosti chyby, jichž se cvičitelé právě z této příčiny dopouštějí. Zároveň v tomto svém krátkém článku podává stručný návod, jak lze spojit obě složky v zájmu úspěchu a služby.

Plk. Dr. Ivković: „Použití dělostřelectva v rychlé divisi“.

Překlad stejnojmenného článku z pera brigádního generála italské armády Claudia Trezzaniho.

Brig. gen. Nikolić: „Společné cvičení, spojené s polní střelbou, v kursu pro důstojníky pěchoty a dělostřelectva“.

Autor dokončuje obsírný popis tohoto cvičení, konaného v srpnu loňského roku v okolí výcvikového střediska v Kalinoviku, tím, že cituje podrobně rozkazy velitele dělostřeleckého oddílu, obou velitelů rot palebného sledu a velitele baterie děl 75 mm a popisuje jejich činnost, jak již učinil v rozpravě.

Plk. Zugić: „Útok na části mořského pobřeží a jejich obrana“.

Po výčtu eventálních operací, které může útočník podniknouti ve směru protivníkovy mořského pobřeží a na něm, a po výčtu cílů útoku přistupuje autor v obsírné své úvaze nejprve k všeobecné charakteristice obrany přímorí. Obrana může býti dvojitá, aktivní nebo pasivní. Aktivní obrana úseků mořského pobřeží se děje vždy na moři a dělí se na obranu dalekou, prováděnou válečným loďstvem, a blízkou, kterou zajišťují jednotky loďstva, přidělené velitelstvím pobřežních úseků buď trvale nebo dočasně. Pasivní obrana záleží v obranných zařízeních na moři i na souši, jejichž účelem je zabrániti nepříteli v překvapení obránce pobřeží.

Dále popisuje autor podrobně jednotlivé operace a akce podniknuté proti bráněnému pobřeží a snaží se vyvoditi v závěru každé z nich podmínky a možnosti úspěchu na straně útočnickové i na straně obránčové.

Pplk. Pantić: „Srbskobulharská válka r. 1885“.

Výsledek srbskobulharské války r. 1885 byl zpečetěn porážkou srbského vojska u Slivnice. Když autor vylíčil vývoj politických událostí, které byly předeherou i předzvěstí této války, hledá vojenské příčiny porážky a líčí akce jednotlivých divisí a samostatných oddílů den po dni, 2. listopadem počínaje. Již z tohoto přehledu auto-

rova je patrné, že porážka slivnická byla zaviněna množstvím příčin, souhlasně působících v této příčině. Byla to jednak situace zahraniční i vnitropolitická, pro kterou byla země naprosto nepřipravena k této nepopulární válce, do níž vstupovala i bez jakékoliv podpory od některé velmoci kromě pochybné morální podpory Rakousko-Uherska, jednak příčinami byly: nepromyšlené operační plány, naprostá neznalost terénu válčisti, nedostatečná organizace velení, pomalé a roztržité vedení operací a nedostatky materiální, zvláště pokud jde o střelivo a dělostřelecký materiál. „Nepřímou tedy neúspěch Srbska zavinily chyby politické, přímá vina padá na vyšší velitele, neboť armáda svědomitě a dobře splnila svou povinnost. Kdyby byla bývala lépe vedena a její úsilí bylo sjednoceno k společnému cíli, byl by se pravděpodobně dostavil úspěch i přes všechny nevýhodné podmínky a okolnosti, za kterých byla válka srbskobulharská připravována, zahájena i vedena.“

A.: „Organizace praktických cvičení v kurse pro důstojníky dělostřelectva“.

V tomto článku pokračuje redakce „Peš.-art. glasniku“ v uveřejňování ukázek cvičení, sestavování námětů a redigování rozkazů, v líčení průběhu cvičení a v popisu činnosti zúčastněných velitelů, plnic tak přání čtenářstva. V tomto čísle je předmětem cvičení použití dělostřelectva za útoku, a to ve fázích: zahajovací boj, zesílení předvoje částí hlavního voje, v dalším pak studium řízení palby.

Pplk. Begović: „Příklad organizace styku a spojení v útočící divisi“.

První část studie, kterou autor na základě svých dlouholetých zkušeností ve funkci učitele spojovací služby na jihoslovanské pěchotní střelecké škole založil na rozboru konkrétního případu útoku divise v prostoru Neretva—Uložský průsmyk, obsahuje celkový námět a rozkaz velitele jižní divise k útoku na hlavní postavení nepřitele.

Pplk. Z. Z.: „Topografická příprava pro střelbu dělostřelectva“.

Po kratším úvodu, v němž je stručně probrána historie způsobu střelby dělostřelectva (zprvu střelba přímá, od ruskojaponské války i střelba nepřímá), následuje přehled příprav ke střelbě, jež dosáhly svého prozatímního vyvrcholení v minulé válce. Topografická příprava, jež byla za vstupu Srbska do první balkánské války v prvopočátcích, neboť nebylo dostatek školeného personálu ani přístrojů a pomůcek, počala se uplatňovati teprve na počátku světové války, kdy se počet zkušených topografů i přístrojů podstatně v srbské armádě rozmnožil. Přítomná situace vyžaduje zdatných dělostřeleckých důstojníků s dokonalými znalostmi přípravy i techniky střelby, k čemuž vede mimo jiné těsná spolupráce důstojníků zbraní s důstojníky topografy VZŮ. Orientační důstojník oddílu nebo baterie má četné úkoly v boji, především topografickou přípravu střelby. Jeho těsná součinnost s veliteli plánovaných a zvukoměrných čet a s leteckými pozorovateli jest jedním z předpokladů úspěchu baterie nebo oddílu. V dalším pokračování první části svého návodu načrtl autor možnosti a způsoby topografické přípravy, osvětlené několika příklady.

Pplk. Ščekić: „Polní střelba družstva, konaná 4. srpna 1932 na vojenském cvičišti v Kalinoviku“.

Pokračování popisu polní střelby družstva se skupinou ložských frekventantů PSŠ., kteří se postupně střídali ve všech funkcích v družstvu. Autor používá příležitosti poskytnuté mu redakcí a upozorňuje i širší kruhy čtenářstva PAG. na některé chyby, které se při cvičení vyskytly a jež se často dějí i u vojenských těles, a to jak u velitelů této nejmenší bojové jednotky, tak i u vykonavatelů, jimiž byli zde místo vojinů důstojníci. Vzhledem k omezenému místu lze uvést jen to nejdůležitější. Za základní chybu pokládá právem autor, že se polní střelba koná často příliš rychle a tudíž povrchně. Je to cvičení poměrně značně drahé a přes to nevyužívá se bohatých

možností výcvikových, jež skýtá. Polní střelba je zkouškou nejen vykonavatelů, ale i cvičitelských schopností velitelů. Proto lze doporučit, aby v témže terénu, avšak na jiný námět a s jinými cíli byla vykonána alespoň jednou příprava s použitím cvičného střeliva. Další věc, na kterou se často zapomíná, jest, že, mají-li polní střelby splnit svůj účel, je záhodno konati je za každého počasí, za různé denní i roční doby, při čemž se podmínky úspěchu postupně ztěžují.

Ppt. I. tř. Mitrovič: „Čištění prvků“.

Dokončení článku, v němž autor na základě několika příkladů vysvětluje postup při určování opravené dálky a při opravách časování. K článku je připojena příloha s osmi přehlednými tabulkami, jež jsou rekapitulací příkladů v textu uvedených.

Pplk. Andjelkovič: „Metoda bojového výcviku čety“.

Autor dokončuje svůj článek z prvního svazku „PAG.“ tím, že k teoretickým zásadám pro metodu bojového výcviku čety, stanoveným již dříve, připojuje nyní podrobný popis útoku čety.

Pplk. Stojanovič: „O úkolech a povinnostech velitele praporu při výcviku a výchově mužstva“.

Tytéž požadavky, kladené v první části na výkon služby velitele praporu, klade nyní autor na dozor, jenž mu je výchovným prostředkem svrchované důležitosti. Hned na počátku však odmítá dozor stálý, celodenní a žádá dozor občasný, jehož výsledky oznámí velitel praporu sumárně po určité době velitelům rot. Zdatný velitel nepotřebuje mnoho času k pozorování, aby zjistil přednosti a vady výcviku, úpravu výstroje, ubikací, chod služby nebo nedostatky v administrativě. O tom musí přesvědčit i podřízené velitele. Autor dále odmítá oblíbené výmluvy na „špatný materiál“ v nováčcích, neboť, je-li času k výcviku stanoveného řádně využito a použito všech prostředků, pomůcek a způsobů, které má na mysli služební předpis, lze vykonati vše. Výchovu je nutno konati denně: „Denně musí voják slyšeti z velitelových rtů slova „král“, „vlast“ a p.“ Osobními vlastnostmi, jimiž se velitel vyznačuje, lze vychovávat stejně jako nacvičiti určitý cvik pomocí názorných ukázek, a to je názor nejkrásnější a nejúčinnější.

Pplk. Novak: „O výcviku remont“.

Když autor popsal podmínky kladené na jezdeckého koně, ličí postup dresury remont na lonži, v terénu a na jízdně. Na cvičiteli žádá autor klid, energii a chladnokrevnost; výslovně pak praví: „Ač jezdec — sděluje svá přání koni — působí na něho prostředky, které rázem svého působení náleží do oblasti mechaniky, nesmí se nikdy zapomínati, že kůň není strojem, jehož činnost lze regulovati pouhým stiskem páky, nýbrž že je to živý tvor, jenž má svou, byť primitivní duši, kterou musí člověk pochopiti, a proto je naprosto nutno zaříditi svůj postup tak, aby i kůň mohl pochopiti jezdcova přání“.

J. S.: „Obrněné vlaky v Polsku“.

Polská armáda je vyzbrojena podle této zprávy jen dvěma obrněnými vlaky — ačkoliv autor vyslovuje o tomto malém počtu pochybnosti — a nejméně třiceti obrněnými drezinami. Důležitější nežli počty jsou v článku uvedené zásady použití, a to za střetného boje, v obraně a při ústupu, čerpané z ustanovení služebních předpisů polských. Spolupráce vlaků s jezdeckem je zvláště vyhledávána, při čemž vlak podporuje jezdecko střelbou svých kulometů a děl a jezdecká jednotka chrání posádku vlaku před obchvaty z boků a z týlu. Takovýmto sdruženým jednotkám lze v pohybné válce svěřiti i samostatné úkoly, jako přepad nepřátelských zajišťovacích anebo průzkumných oddílů, ochranu shromažďování nebo přeskupení vlastních sil, průzkum, udržování spojení se zadními jednotkami a p. I menší práce destruktivní mohou jim býti svěřeny, neboť vlak je vybaven technickou četou.

Železniční síť polská je dosti hustá, je však nutno rozlišovati tři druhy-stupně železnic, a to podle důkladnosti vybudování hlavně železničního svršku. Jim se řídí i dovolená rychlost jízdy. Pro trati prvního řádu maximální rychlost 45 km/hod., normální 30 km/hod., II. řádu maximální rychlost 30 km/hod., normální 20 km/hod., u trati III. řádu největší rychlost 25 km/hod. a normální 10–15 km/hod.

V. B.: „Problém mechanisace“.

Ač podtitul článku zní „Technicko-taktický přehled“, všímá si autor jen jedné stránky tohoto problému, a to technické, neboť věnuje hlavní svou pozornost srovnání technických změn na americkém tanku T₁ E₁ (1928), T₁ E₄ (1932) a tanku Christie vz. 1940, při čemž popisuje podrobně jednotlivé typy.

V rubrice „Novinky a poznámky“ uveřejňuje redakce konstruktivní a balistická data o těžké pušce soustavy „Oerlikon“, ráže 20 mm, mod. SSG. a děla téhož systému s protiletadlovým zaměřovačem — vesměs s vyobrazeními, dále popis tančíku „Vickers-Carden-Lloyd“, kteréžto údaje byly redakci dodány příslušnými zbrojovkami. Jako poslední článek je otištěn překlad úvahy „O účinku leteckých pum“ z časopisu „Luftschutz-Nachrichtenblatt“ 1932/8.

Škpt. J. M. Smazal.

MILITÄR-WOCHENBLATT, 1933.

Čís. 39.

Zug- und Kompanietrupps der Schützenkompanie.

Autor podává několik námětů k výcviku velitelského roje pěší roty a spojovacích orgánů čtyř. Tyto orgány mají za účel jednak zajistiti neustálý styk a spojení v rotě za všech bojových cvičení, jednak ulehčiti velitelům v některých podružných pracích. Následuje výpočet činnosti, která jim připadá v těchto dvou úlohách. Autor soudí, že lze probrat veškerou látku pro výcvik asi v 6 rámcových cvičeních, a doporučuje cvičiti asi týden mužstvo velitelského roje samostatně v tomto speciálním výcviku. Podává potom dva příklady takových rámcových cvičení: v prvním popisuje úlohy ve styku a spojení při zastavení a při pohybu, v druhém probírá úlohy a činnost při pozorování.

Čís. 41.

Geleitetes Abteilungsfeuer im Infanteriekampf?

Polemika s článkem téhož názvu z čís. 31 MW., jehož obsah byl zde v 6. čísle PR. krátce shrnut. Pisatel polemiky soudí, že volnou palbu z pušky zavedla v německé pěchotě zákopová válka a odtud byla pojata do německého poválečného střeleckého řádu. Uvádí dále, kdy se má používat této palby a kdy palby v jednotce na povel. Na základě citátů ze střeleckého řádu přichází autor k závěru, že ve většině případů bude pravidlem palba z pušek v jednotce na povel. Důvody, které pro to uvádí, nejsou přesvědčivé, a zdá se, že nepočítá dostatečně se skutečnostmi boje.

Totéž číslo MW. přináší příspěvek k článku „Gefechtsübungen mit scharfer Munition“ z čís. 34 MW., jehož stručný obsah jsme také přinesli. Autor tohoto příspěvku soudí, že není žádoucí probrati cvičení v ostré polní střelbě nejdříve na plastickém stole, protože je vyvrcholením a zkouškou výcviku; je proto třeba, aby se cvičilo za neznámé situace a neznámých okolností. Těžiště cvičení s ostrou polní střelbou je ve střelecko-taktickém výcviku velitelů a mužstva. Taktického účelu cvičení se musí dosáhnouti s omezeným množstvím střeliva a v dané době. Cvičení se proto musí rozdělit v několik období, aby v přestávkách mezi nimi mohl býti propočítán čas a střelivo.

Čís. 42.

Gen. v. Taysen: Infanteriegewehr gegen Maschinengewehre?

Bude to jen ve zcela výjimečných případech, kdy na malé dálky bude moci bojovati puška proti těžkému kulometu, na př. je-li zrovna nepřátelský těžký kulomet

v pohybu nebo jsou-li vlastní kulomety zničeny. Tyto případy jsou však možné, jak ukazuje na příkladech ze světové války ze západního a východního bojiště. Rozebíraje potom, je-li lépe nasadit proti kulometu palbu celého úderného roje nebo jen jednotlivých úderníků, přichází k závěru, že bude nejlépe vyhovovati výborný střelec z pušky s pozorovatelem. Bude-li mít samostatnou pušku, dosáhne ovšem ještě lepších výsledků.

Čís. 47.

Ein Tschechoslovakisches Infanterie-Regiment bei den Kämpfen um Vouziers.

Podrobný obsah pojednání majora Preiningra o bojích 22. čs. střeleckého pluku u Vouziers, které bylo otištěno pod stejným názvem ve francouzské Revue d'Infanterie v letošním březnovém čísle.

Čís. 48.

Vorschläge zur Ausbildung im verdeckten Einsatz s. M. G.

Nedostatky výcviku v použití těžkých kulometů v boji se jeví v tom, že vyhledávání palebných stanovišť činí potíže a že uplyne obyčejně dlouhá doba mezi určením cíle a zahájením palby. Dá se tomu pomoci zjednodušením výcviku poddůstojníků, lepším rozdělením práce v kulometné četně a mechanisací početních úkonů.

Pro volbu vhodných palebných stanovišť je nutno neustále cvičit oko a postřeh. Autor rozeznává dva druhy skrytých stanovišť: „okrajové stanoviště“, jež je vzdáleno nejvýše 50 m od skrytu. Lze je obsadit jen na krátkou dobu, protože se brzy nepříteli prozradí. Hodí se nejlépe pro útok, protože řízení střelby nečiní obtíží a nevyžaduje žádných příprav. Pak jsou stanoviště vzdálená 400 až 600 m od skrytu. Jsou dobře kryta proti pozorování a palbě, ale řízení palby je obtížné a vyžaduje určité přípravy. Používá se ho proto hlavně v obraně. Článek pojednává potom o povinnostech orientačního poddůstojníka a poddůstojníka střelby kulometné čety. Oba musí být vycvičeni tak, aby zbavili velitele kulometné čety měření úhlů, dálek, hledání v tabulkách střelby, provádění výpočtů a p. Autor podává pak návod k sestavení tabulky pro započítání úchylek v dálce a směru, způsobených povětrnostními vlivy, a mluví o přenášení palby proti cílům pohyblivým a stojícím. Podává rovněž vzor tabulky pro výpočet prvků palby potřebných k přenosu palby na jiný cíl a končí článek vzorem rozkazu pro palbu.

MILITARWOCHENBLATT, ročník 1933/34, čís. 2.

Blümer: Zur Lösung der Infanteriegeschütz-Frage.

Pěchotní dělo nebylo vhodně vyřešeno ani za války ani v letech poválečných. Ještě dnes je velmi sporným problémem a jednou z nejtěžších otázek zbrojní techniky. Po válce se již vyskytlo přes 50 konstrukcí pěchotních děl a zbraní, které mají současně řešit úlohu pěchotního děla a protitankové zbraně.

Jejich ráže se kolísá mezi 7·5—3·7 cm. Některé zbraně mají dvě hlavně vedle sebe nebo nad sebou, nebo se dá hlaveň určená proti obrněným vozidlům vložit do větší hlavně, nebo se dají dvě hlavně vyměňovati na společné lafetě. Jiné jsou zase pěchotní houfnice nebo minomety s ráží od 7 do 8 cm. Některé státy používají zase jako výpomoci horských děl pro úlohy pěchotních děl.

Některé zbraně střelí střely jen o jedné náplni, jiné s několika náplněmi a váha střel se kolísá mezi 1·5 až 6 kg. Mají nejrůznější druhy lafet. Jsou dopravovány na pochodů koňským potahem, motorovými vozidly na pásech anebo jsou vlečeny traktory; na bojišti jsou vlečeny nebo strkány mužstvem, nebo je nosí mužstvo nebo soumaři rozloženy v několik břemen. Váha jejich v palebném postavení se pohybuje mezi 57 až 367 kg.

Generál Muther v své knize „Das Gerät der Artillerie vor, in und nach dem Weltkrieg“, II. díl „Infanteriegeschütze, Tankabwehr und Tankbestückung“ podává návrh na konstrukci pěchotního děla vyhovujícího dnešním požadavkům.

Pěchotní dělo má za úlohu bojovati proti cílům, které ztěžují postup pěchoty a nemohou býti zničeny ani těžkými kulomety ani daleko vzadu umístěným dělostřelectvem. Bude-li třeba, musí přestřelovati vlastní pěchotu, střeliti z krytu proti krytým cílům, t. j. používati také vrchní skupiny úhlů. Musí to tedy být jen houfnice. Hlavním požadavkem pro tato děla musí býti přesnost, velká účinnost jednotlivých střel a dostatečná pohyblivost.

Dobré účinnosti dá se dosáhnouti podle válečných zkušeností jen střelami ráže 75 cm a vyšší, nemá-li se spotřebovati mnoho střeliva. Švédské a italské dělo této ráže váží v palebném postavení jen 375 kg. Navrhuje dále hlaveň dlouhou 90 cm s polosamostatným závěrem.

Lafeta má dovoliti rozpětí odměru 55° anebo ještě lépe odměr celé kruhové stupnice. Má umožniti náměr od — 10° do 75°. Střelivem budou granáty vážící 63 kg, střelené několika náplněmi. Největší V_0 200 m/sek., největší dálka 3500 m. Střela musí být konstruována tak, aby měla dobrou přesnost až do 2500 m.

Dělo bude na bojišti taženo mužstvem, na pochodu bude taženo upevněné na kolesně nebo traktorem. Bude se rozkládat jen pro dopravu do zákopů a v horác. Gen. Muther pokládá za dostatečné přidělovat dvě taková děla praporu.

Autor soudí, že se návrh gen. Muthera vystříhává vad jiných konstrukcí a hlavně toho, že se nechce slučovat pěchotní dělo s protitankovou zbraní, která potřebuje proti pancíři malé ráže (37 cm) velké V_0 , ploché dráhy střely a dlouhé hlavně, tedy vlastnosti opačné, než kterých vyžaduje pěchotní dělo.

Čís. 3. — *Ergänzungsvorschläge für die Gefechtsgliederung der Schützenkompanie.*

Německá pěší rota se dělí od zavedení jednotného družstva v 3 čety o 3 družstvech. Tato rota nemá však předepsán přesný počet velitelského roje, který se tvoří jen pro boj. Velitel roty si jej tvoří z počtu úderníků družstev na újmu jednotlivých čet. Autor navrhuje, aby jeho počet byl předepsán z důvodů výcvikových a psychologických. Poukazuje při tom na francouzský předpis a žádá rovněž zavedení hospodářského roje a sloučení obou v pomocném družstvu roty.

Německý předpis neudává rovněž přesně počet úderníků v družstvu, který se kolísá mezi 8 až 10. Číslo 10 se prakticky nikdy nedosáhne, a proto je lépe stanovit počet hlouček úderníků na 8 (velitel družstva v to). Mluví proto také důvody taktické. Německá rota má na 9 lehkých kulometů (Versailleská smlouva jich povoluje jen 6) 90 pušek. Při srovnání s rotou francouzskou (12 lehkých kulometů, 60 střelců z pušek) zdá se autoru, že palebná síla německé roty je slabá.

Jednotné družstvo německé nemá granátníků. To je dalším jeho nedostatkem a autor soudí, že by bylo účelné zavést u družstva 2 granátníky. Nakonec požaduje autor, aby jak hlouček úderníků, tak lehkého kulometu měl vlastního velitele. Nyní má velitel družstva vésti brzy hlouček lehkého kulometu, brzy úderníků. Předpis udává dále, že vede-li hlouček úderníků, má veleť hloučku lehkého kulometu střelec. Střelec má tolik práce s technickým ovládním své zbraně a pozorováním nepřítele, že mu na vlastní velení nezbyvá mnoho času. Je nutno, aby každý měl jasně určenou svou odpovědnost, a to vyžaduje kromě velitele družstva ještě dvou velitelů hloučeků.

Čís. 6. — *Beitrag zur M. G. Taktik.*

Křížení palby těžkých kulometů, jsou-li těžké kulometry umístěny schematicky, má velké nedostatky. Palba se kříží obyčejně před nepřátelskými zákopy, a protože nepřítel uběhne při vyrazení k útoku určitou dráhu, než palba spustí, je jí zachycen jen nedokonale a střelí se na něj obyčejně jen čelně. Změny palebných stanovišť za

boje se dají jen zřídka provést. Autor proto doporučuje, aby se palba křížovala před vlastními zákopy. Jsou to pak většinou palby bočné, které se provádějí ze zákopů, dovozuje-li to jejich průběh, nebo z předsunutých výběžků zákopů, je-li trasa zákopů přímočará. V tomto případě je nutno budovat tyto výběžky v noci a pečlivě je maskovat, aby nebyly zpozorovány a zničeny dělostřelectvem. Kulomety v nich umístěné zahájí palbu jen při vážném útoku, aby se předčasně neprozradily. Autor uvádí pak dva příklady z války, jeden ze západního, druhý z východního bojiště, kde se kulomety tak umístěné výborně osvědčily.

Čís. 8. — Der Sandkasten im Feldkundeunterricht.

Autor doporučuje používat plastického stolu s pískem k vyučování nauky o terénu. Všechny terénní tvary se dají na něm dobře znázornit. Místo vrstevnic užívá silných kartonů, aby se jednotlivé vrstvy daly sejmuti. Šrafy se znázorní čarami barvou na hotových vrstevnicích. Tento způsob vyučování se prý velmi osvědčil.

Rč.

B.

Obrněná zbraň v odborných časopisech různých států.

Leden: Zásady a praxe mazání u motorových vozidel. (Kpt. Galpin, The Royal Engineers Journal, Chatham 1931.) Akce v Palestině 19/9—31/10 1918. (Kpt. Richardš, The R. Tank Corps Journal, Wareham.) Kulomety vzduchem chlazené. (Kpt. Dawson v téže revui.)

Duben: Význam tanku (podle The Journal of the R. United Service Institution, 2/1932). Několik úvah o novodobé taktice (mjr. MacLeod R.).

Květen: Spolupráce tanků všeobecné činnosti s tanky přímé podpory, s pěchotou, dělostřelectvem a s letectvem při útoku na nepřítele v obranném postavení. (Kryžanovskij, Mechanizacija i motorizacija R. K. K. A., 3/1932.) Tanky a pěchota za útoku v pohybné válce. (The J. of the R. United Service Institution, květen 1932.) Tank budoucnosti a j. Udržování početních stavů motorisovaných jednotek (pplk. Macpherson). Reorganisace jezdeckých pluků ve V. Británii. Změna názorů o mechanisaci; utvoření pluku mechanisovaného jezdeckva ve Spojených státech severoamerických. Organizační změny obrněných zbraní ve vojsku Spoj. států. Názvy obrněných automobilů v různých zemích.

Červen: Opancéřování a zabezpečení bojových vozů (Revue d'Infanterie 31). Rozbor anglických směrnic pro OA. pro válku (Revue milit. Française 128, 1932). Motorisace armád, stav 1932 (Milit. Wochenblatt 33/1932).

Červenec: OPL. obrněných vozidel (Milit. Wochenblatt 3/1932). Činnost obrněných aut v noci (tamže 7/1928).

Srpen: Obrana motorisovaných jednotek před leteckým útokem (Milit. Wochenblatt 5/1932).

Ríjen: Obrněná zbraň na Dálném východě (podle Milit. Wochenblatt 13/1932). Zajatci v příští válce (Revue d'Infanterie 478).

Listopad: Obrněné vlaky a jejich použití (The Military Engineer 137/32). Obrana protipancířová (prostředky, organisace, taktika; mjr. Sidorski, Varšava 1932).

Prosinec: Zvědy mechanisované a motorisované jednotky a spolupráce s letectvem a jezdeckvem. (Vojna i Revoljucija 3/1932). Mají budoucnost vozy kolohousenkové (kombinované)? (Militär Wochenblatt 36/1932.)

— m e r.